

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ**
UNIVERSITY OF PATRAS

ΣΧΟΛΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ & ΟΔΗΓΙΕΣ

ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩ

ΑΓΡΙΝΙΟ 2018-19

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν έντυπο κανονισμού εκπόνησης πτυχιακών εργασιών απευθύνεται στους προπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων Αγροτικών Προϊόντων και Τροφίμων. Στόχος του κανονισμού είναι να ορίσει τις υποχρεώσεις των εμπλεκόμενων (φοιτητές, επιβλέποντες και γραμματεία τμήματος) στην όλη διαδικασία εκπόνησης πτυχιακών εργασιών.

Επιπλέον το παρόν έντυπο καταγραφεί μια σειρά οδηγιών συγγραφής της πτυχιακής εργασίας για τους προπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος. Προτείνεται στους προπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος να μελετήσουν προσεκτικά τον παρόντα οδηγό και να ακολουθήσουν τις οδηγίες ώστε να μορφοποιήσουν αποτελεσματικά τις πτυχιακές τους εργασίες.

Τέλος, οι οδηγίες συγγραφής του παρόντος κανονισμού μπορούν να χρησιμοποιηθούν και από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές για να βοηθηθούν στη συγγραφή της διπλωματικής τους εργασίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1 ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	4
1.1.ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	4
2 ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	7
2.1. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	7
2.2. ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	8
2.3. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	11
2.4. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	19
2.5. ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ - ΜΟΡΦΟΠΟΙΗΣΗΣ	21
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	24
Εξώφυλλο και Σελίδα τίτλου	24
Σελίδα δήλωσης μη λογοκλοπής	24

1 ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1.1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η συγγραφή μιας πτυχιακής εργασίας είναι υποχρεωτική και αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη του Πτυχίου του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων Αγροτικών Προϊόντων & Τροφίμων του Πανεπιστημίου Πατρών. Το πλαίσιο ανάθεσης, παρακολούθησης, πραγματοποίησης και εξέτασης της Πτυχιακής Εργασίας ισοδυναμεί με τριάντα (30) μονάδες ECTS δεκαπέντε ή (15) διδακτικές μονάδες .

Οι φοιτητές θα υποχρεωτικά θα πρέπει να ακολουθήσουν τις υποδείξεις του παρόντος κανονισμού και των οδηγιών συγγραφής που παρουσιάζονται εδώ για την εκπόνηση της πτυχιακής τους εργασίας (ΠΕ).

Η διαδικασία εκπόνησης της ΠΕ γίνεται κατά το 10^ο εξάμηνο του προγράμματος σπουδών και εφόσον ο αριθμός των οφειλόμενων μαθημάτων είναι μικρότερος των τριών (3).

- Οι φοιτητές δηλώνουν και κατοχυρώνουν το θέμα της πτυχιακής τους εργασίας στο πέρας της εξεταστικής του 9^{ου} εξαμήνου μέχρι και 15 ημέρες μετά την ανάρτηση της τελευταίας βαθμολογίας.
- Για τη δήλωση χρησιμοποιείται το σχετικό έντυπο της γραμματείας.
- Το έντυπο δήλωσης φέρει την υπογραφή του φοιτητή και του επιβλέποντα καθηγητή

Στην περίπτωση που στο τέλος της εξεταστικής του 9^{ου} εξαμήνου, ο φοιτητής οφείλει περισσότερα των τριών μαθημάτων τότε δεν μπορεί να γίνει δήλωση θέματος ΠΕ. Η δήλωση γίνεται όπως περιγράφεται παραπάνω μετά το πέρας της όποιας εξεταστικής ο φοιτητής οφείλει λιγότερα των τριών μαθημάτων.

Οι φοιτητές ολοκληρώνουν την πτυχιακή τους εργασία σε διάστημα τουλάχιστον ενός ακαδημαϊκού εξαμήνου από την δήλωση κατοχύρωσης θέματος

Η Πτυχιακή Εργασία παρουσιάζεται ενώπιον τριμελούς επιτροπής μελών ΔΕΠ (και ΕΔΙΠ) του τμήματος. Η επιτροπή αποφασίζει κατά πλειοψηφία για την επιτυχή ολοκλήρωση της ΠΕ. Σε περίπτωση αποτυχίας ο φοιτητής θα υποχρεούται να ακολουθήσει τις υποδείξεις της επιτροπής και να ενσωματώσει τις προτεινόμενες αλλαγές- διορθώσεις στην εργασία του.

Η επιτροπή ορίζει τον απαιτούμενο χρόνο από ένα έως τρεις μήνες για να ολοκληρωθούν οι προτεινόμενες διορθώσεις και αλλαγές της επιτροπής. Σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας ο φοιτητής θα πρέπει εκ νέου να εκπονήσει άλλη Πτυχιακή εργασία.

Λόγος αποτυχίας αποτελεί και η περίπτωση λογοκλοπής ή αντιγραφής. Ως λογοκλοπή ορίζεται η χρήση κειμένων από κάποια άλλη πηγή (βιβλίο, ψηφιακή πηγή, διπλωματική εργασία, κλπ.) χωρίς βιβλιογραφική παραπομπή στο κείμενο. Η αναφορά στο τέλος της ΠΕ των πηγών που χρησιμοποιήθηκαν δεν αρκεί. Ως αντιγραφή ορίζεται η προφανής και εκούσια παραβατική συμπεριφορά ανταλλαγής κειμένων μεταξύ φοιτητών ή και τρίτων (είτε με αμοιβή είτε χωρίς) Η λογοκλοπή και η αντιγραφή τιμωρείται με επανάληψη της διαδικασίας εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας.

Η αντιγραφή και η λογοκλοπή ελέγχεται από το επιβλέποντα με τη χρήση συστημάτων ελέγχου ομοιότητας όπως είναι το Turnitin. Ο επιβλέπων πριν την παρουσίαση φροντίζει να ενημερώσει τα άλλα μέλη της επιτροπής για τα αποτελέσματα του ελέγχου ομοιότητας από το σύστημα Turnitin.

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ΔΕΑΠΤ, θα πρέπει στην αρχή κάθε εξαμήνου να ορίζουν θεματικά πεδία εκπόνησης Πτυχιακών Εργασιών τα οποία και θα πρέπει να κοινοποιούνται στο διαδικτυακό τόπο του Τμήματος προς ενημέρωση των φοιτητών. Επίσης, φροντίζουν να παρέχουν την απαραίτητη βοήθεια και υποστήριξη κατά τη διάρκεια εκπόνησης των πτυχιακών εργασιών των φοιτητών που έχουν αναλάβει την επίβλεψη.

Η γραμματεία του Τμήματος, φροντίζει για την εύρυθμη ολοκλήρωση των διαδικασιών δηλώσεων, παρουσιάσεων εξετάσεων και βαθμολόγησης των πτυχιακών εργασιών.

2 ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

2.1. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η Πτυχιακή Εργασία έχει τους ακόλουθους στόχους για το φοιτητή:

- Να ανασκοπήσει τη βιβλιογραφία.
- Να αποκτήσει γνώσεις μεθοδολογίας εκπόνησης επιστημονικών ερευνών.
- Να εμβαθύνει και να αυξήσει τις γνώσεις του σε ένα θέμα που παρουσιάζει ενδιαφέρον.
- Να συνδυάσει και να εφαρμόσει τις γνώσεις που έχει αποκτήσει.
- Να αποκτήσει εμπειρία μέσα από τη συνεργασία με επιχειρήσεις, οργανισμούς και δημόσιες υπηρεσίες.
- Να συνεργαστεί με μέλη του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού του Πανεπιστημίου Πατρών ή άλλων ΑΕΙ και να αποκτήσει εξειδικευμένη γνώση και εμπειρία.

Οι Πτυχιακές Εργασίες μπορεί να είναι α) εμπειρικές (ερευνητικές) μελέτες ή β) βιβλιογραφικές ανασκοπήσεις. Πιο συγκεκριμένα:

α) Μια ερευνητική μελέτη ξεκινά με τη διατύπωση ενός προβλήματος/ερωτήματος/υπόθεσης και προϋποθέτει την εμπεριστατωμένη βιβλιογραφική ανασκόπηση που σκοπό έχει την ενημέρωση πάνω στα ευρήματα που προέκυψαν από προηγούμενες έρευνες και στη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε σχετικά με το ζητούμενο θέμα. Κατά αυτό τον τρόπο θα τεκμηριωθεί βιβλιογραφικά το προς διερεύνηση θέμα. Ακολουθεί ο σχεδιασμός της έρευνας, η επιλογή της κατάλληλης ερευνητικής μεθοδολογίας, η συλλογή των πρωτογενών δεδομένων και η ανάλυσή τους. Τέλος γίνεται η εξαγωγή των συμπερασμάτων και των γενικεύσεων σχετικών με το θέμα και η επιβεβαίωση ή όχι των υποθέσεων της έρευνας.

β) Η βιβλιογραφική μελέτη αποσκοπεί στην όσο το δυνατό πληρέστερη βιβλιογραφική παρουσίαση και τεκμηρίωση ενός συγκεκριμένου θέματος. Βασίζεται σε διεξοδική βιβλιογραφική ανασκόπηση και για το σκοπό αυτό συνιστάται η μέθοδος της "συστηματικής ανασκόπησης της βιβλιογραφίας".

Παρέχει πλήρη περιγραφή του τι έχει γραφεί μέχρι σήμερα για το συγκεκριμένο θέμα, ποιοι είναι οι κύριοι συγγραφείς, ποιες είναι οι κυρίαρχες υποθέσεις και τα ερωτήματα, ποιες οι μέθοδοι προσέγγισής τους, καθώς και τα αποτελέσματα αντίστοιχων ερευνών. Συνεπώς, η εκπόνηση μιας πτυχιακής εργασίας αυτής της μορφής, προϋποθέτει μελέτη, κατανόηση, ανάλυση, αξιολόγηση και σύνοψη του υλικού γύρω από το συγκεκριμένο θέμα. Αξίζει να σημειωθεί ότι δεν αποτελεί πρωτογενή έρευνα, αλλά αναφέρεται στα ευρήματα άλλων ερευνών. Επιδιώκει με αυτό τον τρόπο, τον εντοπισμό των αδυναμιών και των υφιστάμενων κενών στη βιβλιογραφία, μέσα από την αντιδιαστολή των απόψεων συγκεκριμένων συγγραφέων και την ανάδειξη νέων ερωτημάτων.

Μια ενδιαφέρουσα πτυχιακή εργασία (είτε ερευνητική είτε βιβλιογραφική) θα πρέπει να απαντά στα παρακάτω ερωτήματα:

- *Είναι σημαντικό το θέμα από ακαδημαϊκής πλευράς;*
- *Έχει ενδιαφέρον το θέμα από πρακτικής πλευράς;*
- *Ποιες μπορεί να είναι οι συνέπειες της τόσο ακαδημαϊκά όσο και πρακτικά (π.χ. περαιτέρω ερευνά σε συγκεκριμένους τομείς).*

2.2. ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η ενασχόληση του φοιτητή με την Πτυχιακή του εργασία ουσιαστικά ξεκινά πριν το δέκατο εξάμηνο σπουδών του, προκειμένου να προετοιμαστεί το έδαφος για την έναρξη της εκπόνησής της που συμπίπτει με την έναρξη του δέκατου εξαμήνου σπουδών.

Παρακάτω περιγράφονται αναλυτικά τα βασικά στάδια εκπόνησης της Πτυχιακής Εργασίας:

1ο Στάδιο: Αναζήτηση Θέματος

Η αναζήτηση θέματος αποτελεί το πρώτο στάδιο στη διαδικασία εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας. Με βάση τις διαλέξεις στο πλαίσιο των μαθημάτων, τις συζητήσεις με τους διδάσκοντες του Τμήματος, τη βιβλιογραφία, την επικαιρότητα ή τα προσωπικά του ενδιαφέροντα, ο φοιτητής αποφασίζει το θεματικό πεδίο γύρω από το οποίο θα εκπονήσει την Πτυχιακή του Εργασία. Η φύση του θέματος πρέπει να είναι τέτοια ώστε ο φοιτητής να μπορέσει να προσεγγίσει το θέμα όσο το δυνατό πληρέστερα συνδυάζοντας πρωτοτυπία και την απαραίτητη επιστημονική προσέγγιση που απαιτείται για τα επιστημονικά κείμενα. Σε κάθε περίπτωση, το θέμα που θα επιλεγεί πρέπει να βρίσκεται σε αντιστοιχία με τις ικανότητες και

δεξιότητες των φοιτητών και να μπορεί να ολοκληρωθεί εντός του απαιτούμενου χρονικού πλαισίου.

2ο Στάδιο: Επαφή με Διδάσκοντες

Το επόμενο βήμα στη διαδικασία εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας είναι η επαφή με το διδάσκοντα του Τμήματος ΔΕΑΠΤ ο οποίος έχει αναρτήσει /ανακοινώσει το θέμα που ενδιαφέρει τον φοιτητή. Η επαφή αυτή έχει ως στόχο την συζήτηση πάνω στο θέμα και την παροχή οδηγιών από τον επιβλέποντα καθηγητή για τον ακριβή προσδιορισμό του θέματος.

3ο Στάδιο: Ακριβής Προσδιορισμός Θέματος

Το τρίτο στάδιο της διαδικασίας σχετίζεται με τον ακριβή προσδιορισμό του θέματος, ο οποίος βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στη μελέτη της βιβλιογραφίας. Θα πρέπει να αποφασιστεί το είδος της μελέτης, οι στόχοι, η μεθοδολογία, οι ερευνητικές υποθέσεις, ο προσδιορισμός των απαραίτητων πόρων, του χρόνου αλλά και των περιορισμών της εργασίας. Επισημαίνεται ότι κάθε Πτυχιακή Εργασία θα πρέπει να έχει ένα θεωρητικό και ένα εμπειρικό/πρακτικό μέρος.

4ο Στάδιο: Κατάθεση Ολοκληρωμένης Πρότασης Πτυχιακής Εργασίας

Στο τέταρτο στάδιο ο φοιτητής θα πρέπει να καταθέσει ολοκληρωμένη πρόταση Πτυχιακής Εργασίας στον επιβλέποντα, στην οποία θα περιλαμβάνονται:

- Ο τίτλος του θέματος.
- Οι στόχοι της πτυχιακής εργασίας.
- Μια σύντομη βιβλιογραφική τεκμηρίωση.
- Η μεθοδολογία προσέγγισης του θέματος.
- Η δομή της εργασίας.
- Αναλυτικό χρονοδιάγραμμα των φάσεων διεξαγωγής της εργασίας (π.χ. σε διάγραμμα Gantt).
- Πιθανά προβλήματα ή περιορισμοί.
- Τρόποι αντιμετώπισης των προβλημάτων αυτών.

5ο Στάδιο: Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας

Με την έναρξη του 10ου εξαμήνου των σπουδών του ο φοιτητής προχωράει στην εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας έχοντας τακτική προκαθορισμένη συνάντηση με τον Επιβλέποντα Καθηγητή για την παρακολούθηση της πορείας της Πτυχιακής Εργασίας του.

Στο στάδιο αυτό ο φοιτητής κάνει σε βάθος ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, τεκμηριώνει θεωρητικά το θέμα, σχεδιάζει τη μελέτη, επιλέγει τη μεθοδολογία

μελέτης, κάνει τις στατιστικές αναλύσεις και προβαίνει στην εξαγωγή των συμπερασμάτων του. Έτσι προχωρεί στη συγγραφή της εργασίας του.

Για τη συγκέντρωση του βιβλιογραφικού υλικού οι φοιτητές μπορούν να επισκέπτονται τις βιβλιοθήκες εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, ή άλλους φορείς. Αφού συλλέξει ο φοιτητής το υλικό του και το μελετήσει, θα πρέπει έπειτα να το ταξινομήσει και να το οργανώσει με βάση τη δομή της εργασίας του, προκειμένου να διευκολυνθεί κατά τη συγγραφή. Για το σχεδιασμό και τη διεξαγωγή του εμπειρικού μέρους της εργασίας οι φοιτητές θα πρέπει να μελετήσουν εξειδικευμένη βιβλιογραφία και να συνεννοηθούν με τον Επιβλέποντα Καθηγητή. Το είδος της επεξεργασίας και της στατιστικής ανάλυσης των δεδομένων καθορίζεται από τους στόχους της εργασίας.

6ο Στάδιο: Παρουσίαση Πτυχιακής Εργασίας

Η παρουσίαση της Πτυχιακής Εργασίας γίνεται αφού συγκροτηθεί τριμελής Εξεταστική Επιτροπή. Η τριμελής Επιτροπή συγκροτείται με ευθύνη του Επιβλέποντα και εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Η παρουσίαση Πτυχιακών Εργασιών θα γίνεται το αργότερο σαράντα (40) ημέρες πριν την ορισμένη ημερομηνία ορκωμοσίας φοιτητών και αφού ο φοιτητής προσκομίσει στην Επιτροπή βεβαίωση της Γραμματείας του Τμήματος περί επιτυχούς ολοκλήρωσης των μαθημάτων. Στην παρουσίαση οι φοιτητές παρουσιάζουν τα κύρια σημεία της εργασίας τους, τους λόγους επιλογής του συγκεκριμένου θέματος, τους στόχους της εργασίας τους, τη μεθοδολογία που ακολούθησαν, τα αποτελέσματά τους και τέλος τα συμπεράσματά τους. Οι φοιτητές θα πρέπει να έχουν προετοιμάσει την παρουσίαση της εργασίας τους ηλεκτρονικά.

Η βαθμολόγηση της Πτυχιακής Εργασίας γίνεται με βάση την εξής κλίμακα:

- 5 - 6,49: Καλώς
- 6,5 - 8,49: Λίαν Καλώς
- 8,5 - 10 : Άριστα

Σε περίπτωση αποτυχίας, υποδεικνύονται από την τριμελή Εξεταστική Επιτροπή οι απαραίτητες διορθώσεις στον φοιτητή και ορίζεται νέα ημερομηνία παρουσίασης της Πτυχιακής Εργασίας.

Ενδείκνυται η βαθμολογία της Πτυχιακής Εργασίας από κάθε κριτή της τριμελούς Επιτροπής να γίνεται σύμφωνα με τα παρακάτω κριτήρια. Στη συνέχεια, ο επιβλέπων υπολογίζει τον Μ.Ο.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Επιβλέπων	2ος κριτής	3ος κριτής
-------------------------------	-----------	------------	------------

1	Επάρκεια και εύρος της βιβλιογραφικής επισκόπησης για το θέμα (0 - 10)			
2	Σαφήνεια στην παρουσίαση των στόχων της εργασίας (0 - 10)			
3	Συνεισφορά του φοιτητή στο αντικείμενο της εργασίας (0 - 20)			
4	Εγκυρότητα μεθόδων ανάλυσης των δεδομένων ή/και ορθή χρήση επιστημονικής μεθοδολογίας για την αντιμετώπιση του προβλήματος (0-20)			
5	Κριτική και σχολιασμός των αποτελεσμάτων. Προτάσεις για πιθανή μελλοντική έρευνα στο θέμα (0 - 15)			
6	Ορθή χρήση της Ελληνικής Γλώσσας (0 -5)			
7	Ποιότητα προφορικής παρουσίασης (0 - 15)			
8	Πρωτοτυπία (δυνατότητα δημοσίευσης των αποτελεσμάτων της εργασίας) (0 - 5)			
Συνολικός Βαθμός (0-100)				

7ο Στάδιο: Υποβολή Αντιτύπων Πτυχιακής Εργασίας

Η Πτυχιακή Εργασία μετά την επιτυχή παρουσίαση και εξέτασή της υποβάλλεται στη βιβλιοθήκη του Τμήματος ΔΕΑΠΤ σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή.

2.3. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Όταν πρόκειται για **ερευνητική εργασία** προτείνεται η παρακάτω δομή:

- Εξώφυλλο
- Σελίδα τίτλου
- Σελίδα αφιέρωσης (προαιρετικά)
- Πίνακας περιεχομένων (προαιρετικά Περιεχόμενα Πινάκων και Σχημάτων και Πίνακας Συντομογραφιών)
- Περίληψη (Ελληνική και αγγλική γλώσσα)
- Εισαγωγή
- Θεωρητικό Πλαίσιο
- Μεθοδολογία
- Αποτελέσματα

- Συμπεράσματα και πρακτικές εφαρμογές
- Περιορισμοί και Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα
- Βιβλιογραφία
- Παράρτημα (προαιρετικά)
- Ευρετήριο (προαιρετικά)

Ενώ , όταν πρόκειται για **βιβλιογραφική μελέτη** προτείνεται η παρακάτω δομή:

- ✓ Εξώφυλλο
- ✓ Σελίδα τίτλου
- ✓ Σελίδα αφιέρωσης (προαιρετικά)
- ✓ Πίνακας περιεχομένων (προαιρετικά Περιεχόμενα Πινάκων και Σχημάτων και Πίνακας Συντομογραφιών)
- ✓ Περίληψη (Ελληνική και αγγλική γλώσσα)
- ✓ Εισαγωγή
- ✓ Εννοιολογική προσέγγιση
- ✓ Μεθοδολογία βιβλιογραφικής ανασκόπησης
- ✓ Αποτελέσματα
- ✓ Συμπεράσματα
- ✓ Περιορισμοί και Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα
- ✓ Βιβλιογραφία
- ✓ Παράρτημα (προαιρετικά)
- ✓ Ευρετήριο (προαιρετικά)

Στη συνέχεια δίνεται μια σύντομη περιγραφή για το τι θα πρέπει να περιέχουν οι σημαντικότερες ενότητες της Πτυχιακής Εργασίας.

2.3.1 Περίληψη

Το σπουδαιότερο ίσως τμήμα μας εργασίας και αυτό που συνήθως διαβάζεται από όλους είναι η Περίληψη. Ο αναγνώστης θα πρέπει να μπορέσει μέσα από λίγες μόνο γραμμές (μέχρι 400 λέξεις) να κατανοήσει:

- το σκοπό,
- τη μεθοδολογία,

- τα αποτελέσματα,
- τους περιορισμούς,
- τις πρακτικές εφαρμογές και
- τα πρωτότυπα σημεία της μελέτης που εκπονήθηκε.

Στο τέλος της περίληψης γράφονται οι Λέξεις – Κλειδιά (Βασικές έννοιες ή όροι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία ευρετηρίων, π.χ. σε βάσεις δεδομένων, αλλά και έννοιες που σκιαγραφούν τους βασικούς άξονες της εργασίας).

2.3.2 Εισαγωγή

Στην εισαγωγή περιγράφεται το αντικείμενο της εργασίας και παρουσιάζεται περιληπτικά η προσέγγιση που ακολουθείται για την αντιμετώπισή του. Πιο συγκεκριμένα θα πρέπει να προσδιορίζεται το υπό μελέτη θέμα, η προηγούμενη γνώση στην προσέγγιση του θέματος αυτού, οι λόγοι μελέτης του (το υφιστάμενο βιβλιογραφικό κενό και οι προτάσεις άλλων ερευνητών που οδηγούν στο υπό μελέτη θέμα), ο σκοπός και οι στόχοι της εργασίας, και η μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί. Στη συνέχεια, στην εισαγωγή θα πρέπει να γίνεται αναφορά στη σημασία της εργασίας (π.χ για την επιστήμη, την κοινωνία, τον επιχειρηματικό κόσμο, τη διεθνή κοινότητα), καθώς και στην πρωτοτυπία της. Τέλος στην Εισαγωγή ακολουθεί συνοπτική παρουσίαση των κεφαλαίων που θα ακολουθήσουν.

Στην Εισαγωγή συνήθως δεν αναφέρονται καθόλου αποτελέσματα, συμπεράσματα και προβληματισμοί που προκύπτουν από την εργασία. Αναφέρονται πληροφορίες που είναι ήδη γνωστές και δημοσιευμένες (π.χ. σε βιβλία, περιοδικά ή σε συνεδρία).

Συνοψίζοντας, σκοπός της εισαγωγής είναι να βοηθηθεί ο αναγνώστης να αντιληφθεί το αντικείμενο της εργασίας αλλά και για να παρουσιαστεί ο τρόπος που επιλέχτηκε για να αναπτυχθεί η εργασία. Καλό θα είναι η εισαγωγή να παρουσιάζει αυτό που πραγματικά έχει γίνει και που ουσιαστικά υπάρχει στα επόμενα κεφάλαια της εργασίας. Για το λόγο αυτό, η εισαγωγή γράφεται όσο προχώρα η εργασία ή μπορεί να γραφτεί και στο τέλος της.

Η εισαγωγή δεν πρέπει να είναι περισσότερο από 2-3 σελίδες (ανάλογα με τη συνολική έκταση της εργασίας).

2.3.3 Κύριο Μέρος

Το κύριο μέρος της εργασίας είναι διαρθρωμένο σε επιμέρους κεφάλαια με συνεχή αρίθμηση. Στο μέρος αυτό παρατίθενται τα παρακάτω:

- το θεωρητικό μέρος, το οποίο περιλαμβάνει την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας/ αρθρογραφίας, δηλαδή τη θεωρητική τεκμηρίωση του θέματος,
- τη μεθοδολογία διεξαγωγής της μελέτης, όπου θα περιγράφεται λεπτομερώς η μεθοδολογία (επιλογή δείγματος, εργαλείων και υλικών έρευνας και στατιστικών αναλύσεων) και θα τεκμηριώνεται η επιλογή της,
- τα αποτελέσματα της εμπειρικής έρευνας - μελέτης, από τα οποία θα προκύψει η αποδοχή ή απόρριψη των ερευνητικών υποθέσεων και η διαπίστωση των σχέσεων μεταξύ εξεταζόμενων μεταβλητών. Στην περίπτωση βιβλιογραφικής πτυχιακής εργασίας, παρουσιάζονται ανάλογα τα αποτελέσματά της,
- τα συμπεράσματα της μελέτης,
- οι πρακτικές εφαρμογές της μελέτης,
- οι περιορισμοί κάτω από τους οποίους έγινε η μελέτη και οι προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

2.3.4 Βιβλιογραφία

Οι βιβλιογραφικές παραπομπές και η σωστή χρήση τους μέσα στο κείμενο της πτυχιακής εργασίας είναι από τα πιο σημαντικά ζητήματα για μια πτυχιακή και ίσως διαδραματίζει και το σημαντικότερο ρόλο στην αξιολόγηση της. Οι βιβλιογραφικές παραπομπές χρησιμοποιούνται κάθε φορά που γράφουμε:

- εντός εισαγωγικών το ακριβές χωρίο ή επακριβώς τα λόγια του συγγραφέα από μία πηγή και
- σε γενικές γραμμές αυτά που είπε κάποιος άλλος ή μεταφέρουμε συνοπτικά πληροφορίες από κάποια πηγή.

Δεν χρησιμοποιούνται βιβλιογραφικές παραπομπές στις περιπτώσεις που εκφράζονται προσωπικές κρίσεις και τα συμπεράσματα του συγγραφέα της εργασίας.

Οι συγγραφείς επιστημονικών εργασιών είναι υποχρεωμένοι να αναφέρουν από που έχουν πάρει τις πληροφορίες που έχουν χρησιμοποιήσει στην εργασία τους. Η απάντηση στο από πού έχει πάρει αυτές πληροφορίες ο συγγραφέας της επιστημονικής εργασίας γίνεται με τη χρήση παραπομπών μέσα στο κείμενο. Επιπλέον, με τη χρήση παραπομπών και την ακριβή παρουσίαση των πηγών του ο συγγραφέας προσδίδει κύρος, εγκυρότητα και αξιοπιστία στην εργασία του. Επίσης με τη χρήση παραπομπών αποφεύγεται η λογοκλοπή (plagiarism) και η κλοπή παραπομπών, η χρήση δηλαδή παραπομπών από άλλες εργασίες ή βιβλία. Θα πρέπει δηλαδή να αναφέρονται οι βιβλιογραφικές παραπομπές που χρησιμοποιήθηκαν σε όλη την εργασία και τις οποίες θα πρέπει να έχει διαβάσει ο ίδιος ο συγγραφέας. Θεωρείται ότι η εντιμότητα είναι βασικός κανόνας στις επιστημονικές εργασίες. Παρόλα ταύτα, όταν μια βιβλιογραφική παραπομπή δεν είναι δυνατόν να βρεθεί, μπορεί να αναφερθεί ως εξής:σύμφωνα με τον Akerlof (1970), όπως αναφέρεται στους Watson et al. (2002)....., και αυτό συνήθως γίνεται για παλιές εργασίες ή εργασίες που βρίσκονται σε σπάνια βιβλία και περιοδικά και στα οποία δεν είναι δυνατή η πρόσβαση.

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται στις πηγές και πληροφορίες που αντληθήκαν από το διαδίκτυο. Το Διαδίκτυο αποτελεί μια ανεξάντλητη πηγή πληροφοριών και διαθέτει τεράστιο αριθμό ηλεκτρονικών πηγών και πληροφοριών που προέρχονται από κυβερνητικές, εμπορικές, ακαδημαϊκές, εταιρικές ακόμη και από προσωπικές πηγές. Οι πληροφορίες όμως που δημοσιεύονται σε ιστοσελίδες στο διαδίκτυο πολλές φορές δεν υπόκεινται σε οποιαδήποτε μορφής έλεγχο εγκυρότητας και αξιοπιστίας. Επιπλέον, ο καθένας έχει τη δυνατότητα να «κατασκευάσει» μια ιστοσελίδα και να δημοσιεύσει ότι τον ενδιαφέρει ή να προσπαθήσει να προωθήσει τα συμφέροντα του μέσω της ανάρτησης δεδομένων που ταιριάζουν με τις επιδιώξεις του. Συνεπώς, η αξιοπιστία των δεδομένων που αναρτώνται στο διαδίκτυο εξαρτάται αποκλειστικά από το φορέα που δημιούργησε την ιστοσελίδα. Για αυτό το λόγο, όταν ένας συγγραφέας μιας επιστημονικής εργασίας χρησιμοποιεί πληροφορίες που έχουν δημοσιευθεί στο Διαδίκτυο, θα

πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός και να αξιολογεί τις ιστοσελίδες με συγκεκριμένα κριτήρια. Τέλος, οι αναφορές στις ιστοσελίδες πρέπει να είναι στη συγκεκριμένη σελίδα που περιέχει το αντικείμενο, και όχι στη αρχική ιστοσελίδα του δικτυακού τόπου του φορέα ενώ θα πρέπει να συνοδεύεται και από την ημερομηνία, στην οποία έγινε η ανάκτηση των συγκεκριμένων πληροφοριών.

Κλείνοντας θα πρέπει να επισημάνουμε για μια ακόμη φορά ότι για οποιαδήποτε βιβλιογραφική παραπομπή υπάρχει στο κείμενο θα πρέπει να συμπεριληφθεί στη βιβλιογραφία αντίστοιχη αναφορά, καταγεγραμμένη με συγκεκριμένο τρόπο, όπως περιγράφεται παρακάτω.

Η βιβλιογραφία παρατίθεται κατά αλφαβητική σειρά, με βάση το επώνυμο του συγγραφέα χωρίς αρίθμηση και πρέπει να υπάρχουν οπωσδήποτε μέσα στο κείμενο της εργασίας, ενώ δε γίνεται διαχωρισμός, βιβλίων, περιοδικών κλπ. Συνεπώς, δημιουργούνται τρεις λίστες, μία για ελληνικά [Α], μία για ξένα ονόματα [Β] και μια για τις ιστοσελίδες [Γ]

(Δώστε **προσοχή** στο πότε τα γράμματα είναι πλάγια):

A. Παραπομπές σε βιβλία:

Γεωργογιάννης, Π. (1999), *Θέματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης*. Gutenberg, Αθήνα.

{Επώνυμο συγγραφέα},{Αρχικό ονόματος}. {(χρονολογία έκδοσης)}, {Τίτλος βιβλίου}. {Εκδοτικός Οίκος}, {Πόλη έκδοσης}

B. Παραπομπές σε άρθρα και περιοδικά:

Μήτσης, Ν. (2002) Η δεξιότητα της ομιλίας υπό το πρίσμα της επικοινωνιακής προσέγγισης της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας. *Διαπολιτισμική Εκπαίδευση – Ελληνικά ως Δεύτερη ή Ξένη Γλώσσα*, 2, 4-10

{Επώνυμο συγγραφέα},{Αρχικό ονόματος}. {(χρονολογία έκδοσης)}, {Τίτλος άρθρου}. {Τίτλος Περιοδικού}, {αρ. τόμου ή τεύχους}, {αρ. σελίδων}

C. Παραπομπές σε κεφάλαια βιβλίων:

Μάρκου, Γ. (1997), Σχολική και κοινωνική (επαν)ένταξη παλιννοστούντων μαθητών: η σκοπιά των γονέων. Στο Ε. Σκούρτου (Επιμ.) *Θέματα Διγλωσσίας και Εκπαίδευσης* (σ. 103-137). Νήσος, Αθήνα

{Επώνυμο συγγραφέα},{Αρχικό ονόματος}. {(χρονολογία έκδοσης)}, {Τίτλος κεφαλαίου}. Στο {Αρχικό Ονόματος Επιμελητή}. {Επώνυμο Επιμελητή} (Επιμ.){Τίτλος Βιβλίου}{αρ. σελίδων}. {Εκδοτικός Οίκος}, {Πόλη έκδοσης}

D. Παραπομπές σε πρακτικά συνεδρίων:

Γαλάνης, Γ. & Πρεντουλή, (2002), Αλβανόφωνοι δάσκαλοι μέσα σε ελληνικές τάξεις. Πρόκληση ή αναγκαιότητα για την ελληνική κοινωνία;. Στο Π. Γεωργογιάννης (Επιμ) *Διαπολιτισμική Εκπαίδευση – Ελληνικά ως Δεύτερη ή Ξένη γλώσσα, Τόμος II* (σ. 44-62). Πρακτικά 4ου Διεθνούς Συνεδρίου «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση – Ελληνικά ως Δεύτερη ή Ξένη Γλώσσα», Πάτρα 28 Ιουνίου – 1 Ιουλίου 2001. Πάτρα

{Επώνυμο συγγραφέα},{Αρχικό ονόματος}. {(χρονολογία έκδοσης)}, {Τίτλος Εισήγησης}. Στο {Αρχικό Ονόματος Επιμελητή}. {Επώνυμο Επιμελητή} (Επιμ.){Τίτλος Βιβλίου, Αριθ. Τόμου}{(αρ. σελίδων)}. {Πρακτικά {Τίτλος Συνεδρίου, Χώρος και Ημερ/νία Διεξαγωγής Συνεδρίου}. {Εκδοτικός Οίκος},{Πόλη έκδοσης}

E. Παραπομπές σε ιστοσελίδες:

Cornes, A., Intercultural Empathy, στο: <http://www.global-excellence.com/getfile.php?g=40> (προσπελάστηκε στις 5/1/2009)

{Επώνυμο συγγραφέα},{Αρχικό ονόματος}., {Τίτλος Άρθρου}, στο: (πλήρης διεύθυνση ιστοσελίδας) {(ημερομηνία προσπέλασης του άρθρου στο διαδίκτυο)}
Συνεπώς μια λίστα με βιβλιογραφία θα την έξης μορφή:

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A). Ελληνική

Γεωργογιάννης, Π. (1999), *Θέματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης*. Αθήνα, Gutenberg

Δαμιανάκος Σ., Ζακοπούλου Ε., Κασίμης Χ, Νιτσιάκος Β. (1997). Εξουσία, Εργασία και Μνήμη σε τρία χωριά της Ηπείρου: Η τοπική δυναμική της επιβίωσης, Εκδόσεις Πλέθρον και ΕΚΚΕ, Αθήνα.

Ζακοπούλου Ε. (1999). «Πολυαπασχολούμενοι και Γεωργία: Προς μια νέα ανίχνευση ενός πολυδιάστατου φαινομένου», Κασίμης Χ, Λουλούδης Λ (επιμ.) *Υπαιθρος Χώρα: Η Ελληνική Αγροτική Κοινωνία στο τέλος του 20^{ου} αιώνα*, ΕΚΚΕ και Εκδόσεις Πλέθρον, Αθήνα.

Μήτσης, Ν. (2002) Η δεξιότητα της ομιλίας υπό το πρίσμα της επικοινωνιακής προσέγγισης της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας. *Διαπολιτισμική Εκπαίδευση – Ελληνικά ως Δεύτερη ή Ξένη Γλώσσα*, 2, 4-10

B) Αγγλική

Gidarakou I. (1999). "Young Women's Attitudes Towards Agriculture and Women's New Roles in the Greek Countryside: A First Approach", *Journal of Rural Studies*, Vol. 15 (2).

Hoggart K., Buller H., Black R. (1995). *Rural Europe: Identity and Change*, Arnold, London, New York, Sydney, Auckland.

Long A. Van der Ploeg J. D. (1994). *Born from within: practice and perspectives of endogenous rural development*, Van Gorcum, The Hague.

Γ) Ιστοσελίδες

Rafailidis S., Schatzmann M. (1997). URL: http://www.mi.uni-hamburg.de/technische_meteorologie/windtunnel/street02/Overview.html (προσπελάστηκε στις 5/1/2009)

2.3.5 Παραρτήματα

Το παράρτημα είναι προαιρετικό και περιέχει συνήθως το επιπλέον υλικό της έρευνας που είτε είναι εκτενές, είτε δευτερεύουσας σημασίας και συνεπώς δεν χρειάζεται να συμπεριληφθεί μέσα στο κυρίως κείμενο της εργασίας, όπως είναι π.χ. κατάλογοι, δημόσια έγγραφα, νομοθεσίες, υποδείγματα ερωτηματολογίων συλλογής δεδομένων, εκτενείς στατιστικοί πίνακες, εικόνες, σχεδιαγράμματα, χάρτες, γραφικά κλπ. που σχετίζονται άμεσα με την εργασία αλλά τα οποία θα μπορούσε να τα δει ο αναγνώστης αργότερα χωρίς δηλαδή να αλλοιώνεται ή να διαταράσσεται η ροή πληροφοριών του κυρίως μέρους της εργασίας.

Τα παραρτήματα μπορεί να είναι ένα ή πολλά. Κάθε παράρτημα πρέπει να έχει ενιαίο θέμα. Αν πρέπει να παρουσιαστεί επιπλέον υλικό τότε δημιουργείται και δεύτερο παράρτημα μετά το πρώτο. Αν το παράρτημα είναι ένα τότε ονομάζεται απλώς Παράρτημα, αν είναι πολλά τότε αναφέρονται ως Παράρτημα Α, Παράρτημα Β, κλπ.

Το παράρτημα τοποθετείται στο τέλος της εργασίας μετά τη βιβλιογραφία και αποτελεί ξεχωριστό τμήμα της εργασίας (αριθμείται ξεχωριστά από το 1) και αναφέρεται στα περιεχόμενα. Στα περιεχόμενα δεν αναφέρεται τι περιλαμβάνει το κάθε παράρτημα, παρά μόνο η λέξη Παράρτημα (ή Παράρτημα Α κλπ). Το

παράρτημα ξεκινάει με τον τίτλο Παράρτημα και στη συνέχεια, σε επόμενη σελίδα, παρουσιάζεται το περιεχόμενό του.

2.4. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το κείμενο στην Πτυχιακή Εργασία θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από πληρότητα, δομή, οργάνωση, γλωσσική σαφήνεια και ακρίβεια, αλλά χωρίς να υπολείπεται σε πρωτοτυπία και δημιουργικότητα. Βασικό ζητούμενο σε μια Πτυχιακή Εργασία είναι η εγκυρότητα αλλά και η λογική συνέχεια και συνέπεια που θα πρέπει να έχει η παρουσίαση των επιχειρημάτων, θέσεων και απόψεων που χρησιμοποιούνται για να αναπτύξουν το προβληματισμό του φοιτητή στην εργασία του. Οι φοιτητές συνεπώς, καλούνται να διατυπώσουν τη σκέψη τους απλά αλλά με σαφήνεια και να χρησιμοποιούν για αυτό το λόγο θα πρέπει να χρησιμοποιούν σωστά δομημένες προτάσεις. Μερικοί απλοί κανόνες που μπορούν να βοηθήσουν προς αυτή τη κατεύθυνση είναι να:

- ✓ Το θέμα της Πτυχιακής Εργασίας, το οποίο θα επιλεγεί από τον φοιτητή, θα πρέπει να μην έχει ξαναμελετηθεί.
- ✓ Να χρησιμοποιούνται μικρές προτάσεις με σαφήνεια και απλότητα και να αποφεύγονται οι μακροσκελείς περίοδοι. Να υπάρχουν συχνές αλλαγές παραγράφων και να συνδέονται νοηματικά.
- ✓ Να αποφεύγονται οι κατά λέξη επαναλήψεις μίας ή περισσότερων φράσεων ή προτάσεων από βιβλία άρθρα κλπ. Να γίνεται προσπάθεια αντί για απλή επανάληψη να γίνεται παράφραση των απόψεων που υπάρχουν στα βιβλία κλπ.
- ✓ Να υπάρχει ποικιλία έκφρασης, όχι μόνο ως προς την επιλογή κάθε φορά των κατάλληλων λέξεων (κυρίως ρημάτων) αλλά και ως προς την εναλλαγή ενεργητικής και παθητικής σύνταξης,
- ✓ Να αποφεύγονται καθημερινές, κοινότυπες, δημοσιογραφικές εκφράσεις, ωραιολογίες, λογοτεχνίζουσες ή ιδιολεκτικές (αργκό) εκφράσεις.
- ✓ Να αποφεύγονται τα πάθη των φωνηέντων σε υπερβολικό βαθμό (Αποκοπή: απ' το χωριό – από το χωριό, Αφαίρεση: τού 'δωσαν – του έδωσαν, Έκθλιψη: θ' αφήσει – θα αφήσει.

- ✓ Να αποφεύγεται η χρήση πολλών υποσημειώσεων μιας και δείχνει αδυναμία να ενσωματωθούν οι αναφορές της υποσημείωση στο κυρίως μέρος της εργασίας.
- ✓ Η Εργασία θα πρέπει να είναι γραμμένη σε γ` ενικό ή γ` πληθυντικό πρόσωπο. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να αποφεύγεται η χρήση ξενόγλωσσων όρων ή η χρήση πινάκων / σχημάτων χωρίς να υπάρχει ελληνική μετάφραση. Όπου κρίνεται απαραίτητη η αναφορά ενός ξενόγλωσσου όρου, αυτή θα πρέπει να γίνεται εντός παρενθέσεως (π.χ Η Συγκριτική Ανάλυση Απόδοσης (benchmarking)...). Επιπλέον δεν ενδείκνυται η χρήση αποσιωπητικών, θαυμαστικών ή επιθέτων σε υπερθετικό βαθμό.
- ✓ Για τη μεθοδολογία εκπόνησης της Πτυχιακής Εργασίας (επιλογή ερευνητικής προσέγγισης, προσδιορισμός δείγματος, επιλογή ερευνητικού εργαλείου, είδος στατιστικής επεξεργασίας κλπ) αλλά και την στατιστική ανάλυση των δεδομένων συνιστάται η μελέτη συγγραμμάτων σχετικών με τη μεθοδολογία εκπόνησης μελετών, τη στατιστική και τη στατιστική ανάλυση με τη χρήση προγραμμάτων λογισμικού (πχ SPSS, Statgraphics κλπ). Σχετικά συγγράμματα υπάρχουν στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Πατρών.
- ✓ Η Πτυχιακή Εργασία πρέπει να αποτελεί ένα ενιαίο σώμα από το οποίο θα προκύπτει ότι ο φοιτητής έχει κατανοήσει πλήρως τη βιβλιογραφία και παρουσιάζει με απλό και σαφή τρόπο το πρόβλημα, τη μεθοδολογία και τα αποτελέσματα της έρευνάς του.
- ✓ Η έκταση της Πτυχιακής Εργασίας καθορίζεται από το υπό διερεύνηση θέμα, τη μεθοδολογία και το επιστημονικό πεδίο στο οποίο εντάσσεται.
- ✓ Βασικό στοιχείο για μια Πτυχιακή Εργασία και στοιχείο καθορισμού της επιστημονικής της ποιότητας είναι η βιβλιογραφία.
- ✓ Στα θέματα που απαιτείται συνεργασία με επιχειρήσεις είναι σημαντικό πρωτίστως να έχουν εξασφαλιστεί η πρόθεση των επιχειρήσεων για συνεργασία, η πρόσβαση στα στοιχεία και η δυνατότητα παρουσίασης των ευρημάτων που είναι απαραίτητα για την Πτυχιακή Εργασία.
- ✓ Η Πτυχιακή Εργασία αποτελεί δημοσίευση και επομένως χρειάζεται προσοχή ώστε να μην παραβιάζονται τα πνευματικά δικαιώματα σύμφωνα με τους ελληνικούς και τους διεθνείς νόμους.

- ✓ Τέλος, καλό θα είναι να διαβαστεί η εργασία αρκετές φορές για να εντοπιστούν ορθογραφικά και εκφραστικά λάθη, σε μια προσπάθεια αναθεώρησης και διόρθωσης της εργασίας. Η σωστή αναθεώρηση μπορεί να γίνει μόνο εφόσον ο συγγραφέας διαβάσει ξανά το κείμενό του μετά από ένα διάστημα αποχής από τη συγγραφή και τη μελέτη του. Το αρχικό κείμενο είναι πιθανό να περιέχει ασάφειες και λογικές ανακολουθίες που οφείλονται σε συνειρμικές σκέψεις του συγγραφέα, οι οποίες παραλείπονται και δεν αποτυπώνονται στο κείμενο κατά τη συγγραφή. Ένα διάστημα αποχής λοιπόν, επιτρέπει στο συγγραφέα να εντοπίσει ευκολότερα τέτοιου είδους παραλήψεις, να εντοπίσει και να διορθώσει τα λάθη, τις επαναλήψεις και τις ασάφειες.

2.5. ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ - ΜΟΡΦΟΠΟΙΗΣΗΣ

Παρακάτω ακολουθούν μερικοί κανόνες για τη διαμόρφωση και εκτύπωση της πτυχιακής εργασίας. Να σημειωθεί ότι οι κανόνες που ακολουθούν δεν είναι απόλυτοι ούτε πιο σωστοί από κάποιους άλλους αλλά αποτελούν έναν μόνο οδηγό ώστε να επιτυγχάνεται ομοιομορφία στο σύνολο των πτυχιακών του τμήματος.

- Οι εργασίες γράφονται (π.χ. με χρήση του Microsoft Word) και εκτυπώνονται στη μία όψη σελίδων μεγέθους A4(21 x 29.7 cm).
- Τα περιθώρια της σελίδας θα πρέπει να είναι 2,54 εκ. πάνω-κάτω και 3,17 εκ. δεξιά-αριστερά. (τα τυπικά του MS word).
- Προτεινόμενη γραμματοσειρά είναι η "Times New Roman" ή "Arial", με χαρακτήρες κανονικούς, μεγέθους 12 στιγμών (points), με διάκενο τουλάχιστον 1.5 ενώ η στοίχιση είναι πλήρης με αυτόματο συλλαβισμό. Εξαιρεση αποτελούν τυχόν ειδικές σελίδες, πίνακες κλπ
- Ο τίτλος γράφεται με γράμματα έντονα, 24 στιγμών, bold, centered μετά την έκτη σειρά (με ίδια γράμματα και μέγεθος) , στο κέντρο της σελίδας. Ο τίτλος της εργασίας πρέπει να είναι σύντομος και σαφής.
- Τον τίτλο ακολουθεί το όνομα του συγγραφέα με γράμματα 18 στιγμών, bold και centred, Οι συγγραφείς γράφουν το όνομα τους στην ονομαστική.
- Ξένες Λέξεις. Όλες οι ξένες λέξεις και φράσεις να δίδονται με πλάγια γράμματα, χωρίς εισαγωγικά.

- Η αρίθμηση των σελίδων γίνεται στο κέντρο του υποσέλιδου σύμφωνα με όσα καθορίζονται παρακάτω:
- Οι εισαγωγικές σελίδες έχουν ξεχωριστή αρίθμηση με λατινικούς αριθμούς (i, ii, iii, iv, v,ix, x, xi κ.λπ.), η οποία αρχίζει από τη σελίδα της περίληψης μέχρι και τον πρόλογο.
- Η αρίθμηση με αραβικούς αριθμούς (1, 2, 3,κ.λπ.) αρχίζει από την Εισαγωγή και τελειώνει μέχρι και τη βιβλιογραφία.
- Το παράρτημα έχει ανεξάρτητη αρίθμηση.
- Η αρίθμηση των κεφαλαίων και των υποκεφαλαίων γίνεται με το δεκαδικό σύστημα και μέχρι τριψήφια αρίθμηση, δηλαδή 3, 3.2, 3.2.4. Οι επικεφαλίδες των κεφαλαίων και των υποκεφαλαίων αρχίζουν από την αριστερή στοίχιση του κειμένου και γράφονται με τους παρακάτω χαρακτήρες:
 - Των κεφαλαίων (μονοψήφια αρίθμηση) με χαρακτήρες κεφαλαίους, 14 στιγμών, έντονους, όρθιους (normal bold). Των υποκεφαλαίων (διψήφια αρίθμηση) με χαρακτήρες πεζούς, 13 στιγμών, έντονους, όρθιους (normal bold).
 - Των παραγράφων (τριψήφια αρίθμηση) με χαρακτήρες πεζούς, 12 στιγμών, έντονους, πλάγιους (italics bold).
- Δεν χρειάζεται να χρησιμοποιείται εσοχή στην πρώτη γραμμή κειμένου κάτω από ένα τίτλο ενότητας ή υποενότητας. Οι παράγραφοι πρέπει να έχουν δεξιά και αριστερά στοίχιση (justified)
- Οι φωτογραφίες και τα σχήματα θα πρέπει να μην είναι μεγαλύτερα από το ήμισυ της σελίδας και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να μην είναι μεγαλύτερα από μία σελίδα. Οι τίτλοι θα πρέπει να είναι με γράμματα 12 στιγμών και πλάγια. Οι τίτλοι περιλαμβάνουν τις λέξεις φωτογραφία / σχήμα, μετά τον αριθμό τους και στη συνέχεια μια σύντομη φράση που περιγράφει τι παρουσιάζουν και που καλό είναι να περιγράφεται σε μία μόνο γραμμή. Σε κάθε περίπτωση ακολουθεί η πηγή για τις φωτογραφίες και τα σχήματα ενώ η πηγή πρέπει να είναι με γράμματα 10 στιγμών πλάγια. Η αρίθμηση γίνεται με αύξουσα αρίθμηση ανά κεφάλαιο δηλαδή. Η αναφορά στο κείμενο γίνεται χωρίς σύντμηση, δηλαδή φωτογραφία 1.1, σχήμα 1.2.

- **Πίνακες:** Ισχύουν τα ίδια με τα σχήματα ωστόσο αν οι πίνακες που παρουσιάζουν δεδομένα πρωτογενούς έρευνας της εργασίας δεν χρειάζεται πηγή.

Συνηθισμένο στυλ μορφοποίησης είναι αυτό των τριών γραμμών (για το περίγραμμα του πίνακα), μία στην κορυφή, μία στην πρώτη σειρά του πίνακα και μία στο τέλος του πίνακα, όπως φαίνεται και στο παράδειγμα.

Πίνακας 1.3: Η κατανομή των εργαζομένων της επιχείρησης

Τομέας Εργασίας	Συχνότητες	Ποσοστά %
Υπάλληλοι	100	80,0
Προϊστάμενοι	19	15,2
Διευθυντές	6	4,8
Σύνολο	125	100,0

- **Οι Εξισώσεις:** Η αρίθμηση εξισώσεων γίνεται σε μέσα σε παρένθεση ανά κεφάλαιο π.χ. (2.xx) και η αρίθμηση τελειώνει στη δεξιά στοίχιση του πλαισίου. Ο Η αναφορά στο κείμενο γίνεται με σύντμηση, δηλαδή εξ. (3) ή εξ. (6). Για τη σύνταξη των εξισώσεων μπορεί να χρησιμοποιείται το MsEquation του MsOffice με τα εργαλεία που διαθέτει (Για να ενεργοποιηθεί επιλεγούμε: Μενού «Εισαγωγή / Insert», επιλογή «Αντικείμενο / Object» «Microsoft Equation»).
- **Περιεχόμενα:** Για να εισαγάγουμε αυτόματα πίνακα περιεχομένων σε Ms Word 2007, από το Μενού «Αναφορές» επιλέγουμε «πίνακα περιεχομένων», και στη συνέχεια «εισαγωγή πίνακα περιεχομένων». Από το μενού «Επιλογές» επιλεγούμε τα διαθέσιμα στυλ και τα επίπεδα διάθρωσης του πίνακα περιεχομένων (μέχρι 3, όσα και η αρίθμηση κεφαλαίων και υποκεφαλαίων). Ο υπολογιστής αυτομάτως δημιουργεί με βάση τα επιλεγμένα στυλ τον πίνακα περιεχομένων στη θέση που έχουμε ορίσει.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Εξώφυλλο και Σελίδα τίτλου

Σελίδα δήλωσης μη λογοκλοπής

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΤΜΗΜΑ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ &
ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΑΓΡΙΝΙΟ

6 σειρές κενές (18pt)

ΤΙΤΛΟΣ (24 pt, bold, centered)

(4σειρές κενές)

Όνοματεπώνυμο ΦΟΙΤΗΤΗ (18pt, bold, centered)

Επιβλέπων Καθηγητής:

Όνοματεπώνυμο Καθηγητή (18pt, bold, centered)

Αγρίνιο, Μήνας & Έτος

(Italics, centered, στην τελευταία σειρά)

ΤΙΤΛΟΣ (20 pt, bold, centered)

(4 σειρές κενές)

Όνοματεπώνυμο ΦΟΙΤΗΤΗ (18pt, bold, centered)

Επιβλέπων Καθηγητής:

Όνοματεπώνυμο Καθηγητή (18pt, bold, centered)

Δήλωση περί μη λογοκλοπής

Δηλώνω ότι είμαι ο/η συγγραφέας της παρούσας εργασίας με τίτλο που συντάχθηκε στο πλαίσιο της πτυχιακής μου εργασίας και παραδόθηκε το μήνα του 20..... Η αναφερόμενη εργασία δεν αποτελεί αντιγραφή ούτε προέρχεται από ανάθεση σε τρίτους. Οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν αναφέρονται σαφώς στη βιβλιογραφία και στο κείμενο ενώ κάθε εξωτερική βοήθεια, αν υπήρξε, αναγνωρίζεται ρητά

Όνομα (κεφαλαία)

ΑΜ

Υπογραφή:

.....

.....

.....

Ημερομηνία:

.....

Περίληψη

Λέξεις Κλειδιά:

Abstract

Key Words:

